

Najlepsza inwestycja w człowieka

Projekty wyróżnione w I edycji konkursu „Dobre praktyki EFS”

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Przemiany

Warto inwestować w człowieka, choć nie jest to łatwe. W odróżnieniu od inwestycji w infrastrukturę efekty poniesionych nakładów są rozłożone w czasie. Co więcej, trudno przyłożyć matematyczną miarę do tak nieostrych pojęć jak „podniesienie kwalifikacji” czy „poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników”. Z drugiej strony nie sposób bagatelizować palących problemów społecznych wynikających z bezrobocia lub utrudnionego dostępu do edukacji. Dlatego to człowiek powinien być najbardziej prorozwojową lokatą, czego dowodzą doświadczenia będące efektem realizacji inicjatyw współfinansowanych przez Europejski Fundusz Społeczny. Ich celem jest aktywizacja zawodowa i edukacyjna, skierowana zwłaszcza do tych odbiorców, którzy mogą być szczególnie zagrożeni wykluczeniem społecznym. Takie konkursy, jak „Dobre praktyki EFS”, pokazują, że projekty dobrze dopasowane do potrzeb przyczyniają się do zahamowania i odwrócenia negatywnych zjawisk i stworzenia silnej tkanki społecznej. Opisane tu projekty są świadectwem ważnych przemian zachodzących w naszym społeczeństwie. Entuzjazm i inwencja tych, którzy odnieśli sukces w konkursie, z pewnością udział się kolejnym pomysłodawcom. Program Operacyjny Kapitał Ludzki stwarza ogromne możliwości. Wykorzystajmy je!

Elżbieta Bieńkowska
Minister Rozwoju Regionalnego

Liderzy

W 2007 roku Ministerstwo Rozwoju Regionalnego rozstrzygnęło pierwszy konkurs „Dobre praktyki EFS”. Był on skierowany do szkół, firm, instytucji i organizacji realizujących projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach trzech programów. Z przeszło 300 rozpatrywanych zgłoszeń jury wyłoniło 60 najciekawszych i dobrze realizowanych projektów. Są one świadectwem, jak Europejski Fundusz Społeczny zmienia naszą rzeczywistość. W tej książce prezentujemy ludzi realizujących wyróżnione projekty. To oni je tworzyli i zapracowali na ich powodzenie. Dlatego zdecydowaliśmy się ich tu przedstawić. To liderzy, którzy dzięki Europejskiemu Funduszowi Społecznemu zmieniają naszą rzeczywistość. W tym albumie dzielą się swoimi doświadczeniami.

Następna edycja konkursu wymagała od jury podjęcia trudnych decyzji. Wpłynęły zgłoszenia dotyczące równie ciekawych przedsięwzięć. Wszystkie te dobre praktyki z pewnością będą inspiracją do stworzenia kolejnych dobrych i potrzebnych projektów. A popularność konkursu potwierdza, że to właściwa forma promocji Europejskiego Funduszu Społecznego i możliwości, jakie on oferuje.

Paweł Chorąży
Dyrektor Departamentu Zarządzania
Europejskim Funduszem Społecznym
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Najlepsza inwestycja w człowieka - edycja 2007

Szacuje się, że od 2004 r. do połowy 2007 r. dzięki funduszom unijnym powstało 319 tys. nowych miejsc pracy (trzy czwarte z nich to trwale miejsca pracy). Z różnych form wsparcia finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego skorzystało ponad milion osób. W 2006 r. liczba pracujących dzięki funduszom unijnym była wyższa o 167 tys. osób, a w roku 2007 liczba ta się podwoiła. Tendencja wzrostowa ma trwać aż do 2013 r., kiedy liczba pracujących będzie wyższa o ponad 600 tys. osób. Zwiększa się też liczba zatrudnionych do 24. roku życia. Następuje zmiana struktury osób pracujących - przybywa pracowników z wyższym wykształceniem. Dzięki tym zmianom, wynikającym częściowo z wpływu funduszy europejskich, polska gospodarka coraz bardziej zbliża się do modelu nowoczesnej gospodarki opartej na wiedzy. W końcu 2007 r. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 11,4 proc. wobec 14,8 proc. rok wcześniej. Według prognoz, do końca 2008 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ma spaść poniżej 10 proc. To fakty ilustrujące wpływ funduszy strukturalnych, a w tym wypadku zwłaszcza Europejskiego Funduszu Społecznego, na sytuację społeczno-ekonomiczną Polski.

Nim dokonamy ewaluacji realizowanych w naszym kraju projektów (właśnie nadchodzi czas badania efektów przedsięwzięć finansowanych z unijnych funduszy), możemy już teraz wskazać „najlepsze inwestycje w człowieka”. W 2007 r. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego przeprowadziło pierwszą edycję konkursu „Dobre praktyki EFS”. Był on skierowany do szkół, firm, instytucji i organizacji realizujących projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach trzech programów: Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006, Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006 oraz priorytetu 2. Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006. Na konkurs nadeszło 329 zgłoszeń od instytucji, organizacji i firm. Ocenie merytorycznej podlegało 316 projektów, które przeszły pomyślnie weryfikację formalną.

Na ocenę merytoryczną, której dokonało niezależne jury, złożony się: opinia właściwej Instytucji Wdrażającej, dotycząca stopnia realizacji wskaźników oraz przebiegu współpracy z beneficjentem, a także ocena istoty projektów i jakości nadesłanych materiałów. Podczas oceny preferowane były ciekawe, napisane przyjaznym językiem teksty, które pokazywały, w jaki sposób udział w projekcie odmienił życie jego uczestników. O atrakcyjności zgłoszonych opisów projektów decydowały również zdjęcia, filmy i prezentacje, czyli warstwa promocyjna przedsięwzięć.

W I edycji tytuł „Najlepsza inwestycja w człowieka” (wraz ze statuetkami) uzyskało 60 projektów. Wyróżnienia wręczono podczas gali zorganizowanej w ramach konferencji „Europejski Fundusz Społeczny - 50 lat inwestycji w kapitał ludzki” (2 lipca 2007 r. w Warszawie). Spośród nich podmioty realizujące 5 projektów, którym przyznano największą liczbę punktów, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego uhonorowało nagrodami w postaci wyjazdu studyjnego do Eindhoven i Amsterdamu w Holandii. Odbył się on w listopadzie 2007 r. To była świetna okazja, by poznać rozwiązania z zakresu funkcjonowania programów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, zdobyć wiedzę na temat koordynacji, organizacji i rozliczania takich projektów w innych krajach. W niniejszym albumie więcej miejsca poświęcamy tym pięciu najwyżej ocenionym projektom. Postanowiliśmy porozmawiać z uczestnikami tych przedsięwzięć, by poznać ich opinie.

Poza tym prezentujemy wszystkich projektodawców. Ich przedstawiciele - w większości są to szefowie instytucji i osoby bezpośrednio zaangażowane w realizację projektów - dzielą się swoim doświadczeniem. Mówią o inspiracjach i efektach, o tym, jakie zmiany zaobserwowali w uczestnikach swoich projektów. Bo to nie tylko warsztaty i kursy, ale przede wszystkim praca z człowiekiem. Podczas zajęć dochodzi do interakcji z uczestnikami. Dobrze, jeśli daje się z tego wykrzesać pozytywną energię, gorzej - gdy tak się nie dzieje. W wyróżnionych projektach był entuzjizm i energia, która zmieniła ludzi.

Najwięcej projektów, które uzyskały tytuł „Najlepszej inwestycji w człowieka”, realizowano w ramach ZPORR. Dominowało tu działanie 2.1 - 15 projektów przeprowadzonych w jego ramach zostało wyróżnionych. Znaczne uznanie zdobyły również projekty z działań 2.3 ZPORR (7 projektów), 1.4SPO RZL (7), 1.6 SPO RZL (7) i 2.5 ZPORR (5). Do wyróżnionych należą też przedsięwzięcia z działań 2.6 ZPORR (3), 1.5 i 2.3 SPO RZL (po 3), Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL (3), 2.4 ZPORR (2), 1.2 i 2.1 SPO RZL (po 2) oraz 1.3 SPO RZL (1). Znalazł się też projektodawca - Powiatowy Urząd Pracy w Nysie - który uzyskał wyróżnienia za dwa projekty.

By nieco uporządkować i ułatwić lekturę, opisy przedsięwzięć ujęliśmy w siedmiu kategoriach: Rozwój umiejętności, Nowy zawód, Dla przedsiębiorczych, Innowacje i edukacja, Integracja społeczna, Kobieta pracująca, Przeciw wykluczeniu. Zapraszamy do zapoznania się z „dobrymi praktykami EFS”. Doświadczenia wyróżnionych projektodawców są znakomitym drogowskazem dla wszystkich zainteresowanych ubieganiem się o dofinansowanie swoich projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt: Stokrotkowy dom - reintegracja prowadzona w CISTOR w Toruniu
Projektodawca: Centrum Integracji Społecznej CISTOR
Program: SPO RZL, działanie 1.5
Dofinansowanie z EFS: 927 tys. zł
www.cistor.pl

Odrodzeni

Trzeba szczególnie dużo sił, by po wypadnięciu na margines społeczny znów znaleźć się w społeczeństwie. Pomocna dłoń może mieć wówczas decydujące znaczenie. Projekt „Stokrotkowy dom” kierowany był do ludzi podlegających tzw. wykluczeniu społecznemu, tj. bezdomnych, przebywających w zakładach karnych, tych, którzy odbyli terapie przeciwalkoholowe i przeciwnarkotykowe albo mieli problemy z przystosowaniem społecznym. Jednym z kryteriów doboru uczestników było pozostawanie bez pracy przez co najmniej trzy lata.

- Przedsięwzięcie skierowano do grupy, której nie obejmowały inne systemy wsparcia. Przeprowadzone szkolenia dotyczyły między innymi podniesienia samooceny uczestników, asertywności, autoprezentacji i przygotowań do ubiegania się o pracę, a także uczyły dobrej polityki finansowej, na przykład tego, jak ugotować obiad za 10 zł na rodzinę - mówi Małgorzata Kowalska, koordynator projektu. Kurs objął również zajęcia komputerowe (np. poszukiwanie pracy przez internet czy zakładanie konta bankowego) oraz szkolenia zawodowe, przygotowujące m.in. do prac budowlanych, porządkowych czy gastronomicznych. Roczna nauka kończyła się uzyskaniem certyfikatu. W trakcie trwania projektu uczestnicy otrzymywali wsparcie finansowe w postaci zasiłku oraz posiłki. Mieli także możliwość zapoznania się z alternatywnymi formami spędzania czasu wolnego. Wspólnie organizowali pikniki, zwiedzanie miasta, chodzili na basen, do kina, opery, jednocześnie aktywizując się społecznie. Aż 78 proc. z nich podjęto pracę i doskonale radzi sobie z nowymi wyzwaniami. Tym samym polepszył się ich status materialny i zaczęli aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Małgorzata Kowalska:

Szkolenia dotyczyły między innymi podniesienia samooceny uczestników, asertywności, autoprezentacji

Publikacja bezpłatna,
współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

